
LLUM BRACHO & FRANCESC CALATAYUD

L'ÚS IDENTITARI DELS TOPÒNIMS I PARATOPÒNIMS REFERITS AL PAÍS VALENCIÀ EN INTERNET

1. INTRODUCCIÓ

Els topònims són uns elements lingüístics molt lligats a la identitat d'un lloc, per tal com no només el designen, sinó que en conformen la història, la cultura, la situació sociolingüística, etc.

Així, els topònims poden ser analitzats com a elements amb valor cultural; també ho poden ser des d'un punt de vista polític, en la mesura que són els noms oficials d'un lloc, i a la vegada poden tenir un interès purament utilitari com el que es deriva de la fixació correcta dels límits d'una propietat en un registre o de la funció de guia per a la distribució de correspondència. (Graells et alii 1999: 25)

Al País Valencià, la qüestió de la denominació del territori és una qüestió que s'arrossega des de fa molts anys i que no acaba de fer net, atès que són diverses les denominacions que conviuen en les dues llengües oficials d'aquest territori. Si bé les Corts Valencianes van acordar per unanimitat la denominació de País Valencià de tot el territori (el denominat Estatut de Benicàssim), les Corts Espanyoles van modificar aquesta resolució i van aprovar la denominació actual, «amb els vots en contra dels comunistes» (Bodoque 2000: 13):

Podem concloure que, al llarg del procés autonòmic valencià, la iniciativa política va correspondre a la dreta, no tant per la seua aptitud per fer propostes constructives sobre el futur del País Valencià, sinó per la capacitat de bloqueig de les institucions democràtiques naixents que no controlava, de mobilització social i de pressió.

(Bodoque 2000: 13)

El període 1978-1882 fou d'una altíssima virulència «blavera», amb la instigació deliberada d'un enfrontament civil que ha condicionat la transició [...] fins al punt que l'esquerra parlamentària davant de la negociació de l'Estatut, acabà assumint, com a suposat recurs de desarmament de la reacció «blavera», totes les reivindicacions simbòliques de la dreta anticalanista. (Mollà 1999: 118)

Com a resultat d'això, a partir de l'Estatut d'Autonomia del 1982, es fixa com a denominació oficial *Comunitat Valenciana* (i la seua forma en versió espanyola), encara que al Preàmbul apareixen també la forma «moderna» *País Valencià* i la històrica *Regne de València*. Totes dues, per tant, també formes estatutàries.

Des d'aleshores fins a l'actualitat, les diferents denominacions han estat utilitzades de manera identitària per diverses ideologies (grups polítics, associacions, etc.), la qual cosa implica que l'ús de la denominació del territori respon a una identificació d'acord amb una o diverses concepcions del territori:

Atesa la condició social fonamental de les ideologies de ser adquirides i apreses pels grups i els seus membres, i que aquesta adquisició sovint pren la forma d'aprenentatge i inculcació explícits, simplement parlem de la suposició que les creences ideològiques *necessiten* ser expressables, si més no a través d'algun tipus de llenguatge o sistema semiòtic.

(Van Dijk 2000: 44).

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

Diferentment, hem pogut comprovar fins a quin punt aquesta qüestió està sense resoldre, amb l'exigència del Consell valencià a TV3 que deixe d'usar el terme *País Valencià* si vol continuar emetent en aquest territori (*Las Provincias*, 31 de març de 2007¹) i també amb la discussió del tema en el marc de l'últim congrés del PSPV, on la proposta de canvi de sigles per ajustar-les a la denominació oficial del territori ha estat rebutjada (e-notícies, 28 de setembre de 2008).² Per tant, s'evidencia la correlació directa de l'ús d'una determinada forma denominativa amb uns interessos politicoideològics concrets:

La premissa és, doncs, que els discursos històrics, incloent-hi els històrico-lingüístics i els toponímics, són susceptibles d'utilització ideològica i aconsegueixen de facto aquesta virtualitat en la immensa majoria dels seus resultats. És a dir, més enllà de l'aparent intenció de coneixement objectiu o neutral, són vehicles d'una visió del passat que s'adiu amb uns interessos del present. (Nicolàs 1995: 1099)

1. La referència completa es troba a la bibliografia.

2. La notícia es pot consultar en la pàgina web: <<http://politica.e-noticies.es/rechazan-quitar-pais-valencia-de-las-siglas-ppv-21129.html>>, consulta: desembre de 2008.

És justament en aquests interessos de present i de futur que Internet s'ha convertit, per una part, en una eina de difusió de gran magnitud capaç de fer arribar qualsevol informació arreu del món i, per l'altra, en un gran corpus de recerca, on, a més, la denominació del País Valencià és també un tema sovintejat en diversos fóruns.³ En conseqüència, creiem necessari reflexionar sobre com es transmet la nostra identitat a la xarxa mitjançant la toponímia, per tal d'esbrinar com ens veiem nosaltres i com ens veuen els altres.

En los últimos decenios del siglo xx algunos ciudadanos de lo que hoy denominamos «Comunidad Valenciana», término de compromiso del Estatuto aprobado en 1983 de acuerdo con la Constitución de 1978, frente a «Reino de Valencia» y «País Valenciano», han estado preguntándose sobre cuáles eran las bases de su identidad como pueblo. [...] ¿Es el País Valenciano una nación o una «nacionalidad», para utilizar la expresión constitucional, o no es más que una región con características singulares de esa identidad superior llamada España? ¿Cómo podemos medir sus rasgos identitarios para inclinarnos por una u otra denominación? Región Valenciana, Levante, País Valenciano, Reino de Valencia y por último Comunidad Valenciana, denotan ya una imprecisión, una falta de consenso, fuera y dentro del territorio, para establecer una homogeneidad simplemente en su denominación.

(Paniagua 2001: 115)

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

En aquest sentit, són significatives les conclusions del treball sobre l'ús lingüístic dels ajuntaments del País Valencià del professor Lluís Català per a l'observatori de la Llengua:⁴ l'ús del català al web municipal depèn del domini lingüístic, de la província i del partit que hi governa.

Partint, doncs, de tots aquests antecedents, l'interès del nostre estudi se centra en l'ús en Internet de les distintes denominacions referides al País Valencià⁵ d'acord amb dos paràmetres bàsics: en quines llengües (català i/o espanyol) i en quins

3. Per exemple: <<http://www.valencianisme.com/forums/viewtopic.php?p=21086&highlight=#21086>> i <<http://www.racocatala.cat/forum/llegir.php?idf=1&fil=50196&pag=1&mode=2&idmsg=477794>>, consulta: febrer de 2009.

4. L'informe complet es pot consultar a: <http://wiccac.cat/informe-UA/PaisVal_Ajuweb2007.pdf>, consulta: febrer de 2009.

5. Val a dir que ja hi ha algunes recerques que apunten en aquest mateix sentit, com ara la referida en la pàgina web: <<http://danir988elx.bloc.cat/category/6466/14961>>, consulta: febrer de 2009, en la qual es fa cerca toponímica en les pàgines de diversos partits polítics.

dominis,⁶ tot fent una selecció prèvia que inclogués el domini pertanyent a Espanya (.es) i excloent Espanya (no .es), la llengua i cultura catalanes (.cat) i excloent-les (no .cat), i dominis de caire internacional (.com, .org i .edu). Per a la consecució d'aquest objectiu general, hem fet servir una eina de cerca potent i fiable, el cercador Google, amb la qual, en una primera cerca, s'han tingut en compte els topònims estatutaris País Valencià, Comunitat Valenciana, Regne de València i les seues formes en espanyol. Així mateix, hem considerat interessant l'ús del paratopònim *Llevant espanyol* (i la seua forma espanyola) per a determinar-ne l'ús i l'abast de la seua representació. Per això, hem realitzat una cerca combinada d'aquests termes, amb l'objectiu de saber de l'existència o no d'una certa ambigüitat o ús indistint d'aquests termes.

Per acabar, també hem volgut observar la utilització d'aquestes formes en combinació amb altres formes toponímiques referides al territori espanyol (*Espanya* / *Estat espanyol*) per a detectar si hi havia una certa correspondència que determinés un comportament ideològic evident, a partir de la idea de Marvin Harris (1999-2000: 26) que el comportament, a llarg termini, guia les idees:

Sólo cuando se tiene en cuenta el comportamiento y se sitúa en el contexto de la situación material concreta podemos comprender las fuerzas que provocan que se piensen determinadas ideas y no otras.

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

No cabe duda de que el comportamiento y las ideas deben verse como elementos de una interrelación. A corto plazo, las ideas guían efectivamente la conducta pero, a largo plazo, es el comportamiento el que guía y da forma a las ideas.

6. Un domini és un nombre alfanumèric únic que s'utilitza per a identificar un lloc en Internet. Els dominis d'Internet els administra un registre centralitzat als Estats Units conegut per les seues sigles en anglès (ICANN). Dels tres nivells en què s'agrupen ens interessa fer atenció als Dominis de Nivell Superior, on hi ha els Dominis de Nivell Superior Geogràfic i els Dominis de Nivell Superior Genèrics. En el primer cas, l'ICANN assigna un domini genèric de tres lletres, com seria el cas .org, a organismes nacionals i internacionals. En el segon, assigna un domini territorial de primer nivell a cada un dels estats independents del món, d'acord amb la llista d'estats reconeguts per les Nacions Unides. Dit d'una altra manera: un estat, un domini. Per tant, les cultures sense estat es troben amb una restricció a l'hora d'identificar-se a la xarxa, tot i que pel que fa a la cultura catalana, se li ha reconegut el domini .cat (<<http://www.domini.cat/>>, consulta: febrer de 2009).

2. METODOLOGIA DE TREBALL

Per a l'elaboració d'aquest estudi, hem fet servir el conegut motor de cerca Google. La tria d'aquest cercador ha vingut determinada per la possibilitat de cerca en llengua catalana, així com pels seus potencials. Com qualsevol motor de cerca, aquesta eina funciona a partir de la cerca (avançada o no) de paraules clau que responen a la necessitat d'informació de la persona usuària (Feliu i Jairo 2005). Aquestes paraules clau en el nostre cas, han estat els topònims i paratopònims referits al País Valencià, esmentats a dalt. Tanmateix, aquest motor de cerca —com qualsevol, per altra banda— té bàsicament dues limitacions a l'hora de recuperar la informació, que no hem de passar per alt: la informació en Internet només és la que s'ha decidit que hi aparega, l'aparició de la informació no es classifica en funció de la qualitat, sinó de la informació continguda en les pàgines més citades:

Com qualsevol motor de recerca, l'eina pateix en primer lloc d'una limitació important: només pot proposar la informació que s'ofereix al gran públic. Si ningú no considera oportú publicar un article sobre els hàbits de l'àguila marina (per recuperar l'expressió d'Alexandre Vialatte), qualsevol recerca sobre aquest tema serà inútil: «apel·lant a Internet», no consultem tot el conjunt dels coneixements disponibles, sinó només els que els diferents contribuïdors —universitats, institucions, mitjans, particulars...— decideixin proposar a l'accés lliure. La quantitat d'aquesta oferta té un paper important en la pertinència de les respostes que es proposen.

[...] Per avaluar la pertinència de les pàgines de la xarxa, Brin i Page van inventar la PageRank, una escala de valors pròpia per Google. El valor d'una pàgina web es revalua sense parar en funció del nombre de cites de què és objecte. Les pàgines aïllades, que no són destinàries de cap lligam d'hipertext, continuen essent poc visibles, sense legitimitat. Les pàgines que se citen amb abundància esdevenen, per contra, en el Google, pàgines de referència. Aquest algorisme original dona resultats impressionants.

(Lazuly 2003)

A més a més, el cercador Google, si bé informa del nombre total de pàgines que es corresponen amb el paràmetre de cerca utilitzats, limita l'accés a les mil primeres pàgines que resulten de la cerca efectuada. Llavors, qualsevol anàlisi qualitativa efectuada sobre els continguts de les pàgines trobades ha de tenir en compte aquesta limitació.

Malgrat aquestes limitacions, Google és actualment l'eina de cerca més potent, ràpida i fiable en la recuperació d'informació en Internet i, en la nostra recerca, ha constituït una eina que ens ha proporcionat resultats d'una manera objectiva, ja que, si bé el resultat no mostra totes les pàgines existents, si més no obtenim una mostra

representativa que, amb totes les incerteses, pot ser una imatge real de l'ús relatiu, a la xarxa, dels termes cercats.

En aquesta recuperació de resultats, hem fet servir la interfície en català que ofereix Google Espanya (<<http://www.google.es/>>), tot i que hi ha altres pàgines Google en català, com ara <<http://www.google.com/webhp?hl=ca>> o <<http://www.iglumedia.com/google/>>, que ofereixen exactament els mateixos resultats. En aquest sentit, cal remarcar que si bé Google.es permet fer la cerca en espanyol únicament de les pàgines d'Espanya, no permet fer la cerca per àmbits lingüístics en el cas del català, en cap interfície consultada.

D'altra banda, la recerca en Google presenta una lleugera variació dels resultats en el temps a causa del sorgiment continu de pàgines web noves en Internet i de l'actualització constant d'aquestes. Per això, les dades numèriques relatives al nombre de cada terme que es recullen en aquest treball i que van ser recuperades totes en un temps puntual durant el mes de juny del 2007, poden haver variat des de llavors. Els estudis de caràcter qualitatiu que impliquen l'anàlisi individualitzada de l'ús de cada terme en les pàgines web han estat realitzats al llarg dels anys 2007 i 2008.

Pel que fa al tractament dels resultats, en una primera fase del treball de cerca, vam detectar que l'opció lingüística del Google no funcionava amb total fiabilitat en les pàgines en espanyol, ja que, per exemple, donava com a resultat pàgines escrites en altres llengües de l'Estat. A partir d'aquests resultats, vam decidir crear els nostres filtres per a restringir la cerca únicament a la llengua pertinent a la cerca. Així, en primer lloc, hem creat uns filtres en positiu per a la llengua catalana (*i, és, què*, etc.) als quals hem afegit filtres en negatiu (*y, las, muy, lo que*, etc.) per evitar incloure d'una manera més efectiva les pàgines en espanyol, fins arribar a uns resultats estables, i a la inversa, en el cas de la cerca en espanyol. Així, s'ha arribat a la conveniència d'utilitzar com a filtre per a l'obtenció de pàgines en català la sèrie «+i +és +què -y -las -muy» i com a filtre per a pàgines en espanyol «+y +las -i -és -què». Aquests filtres s'han aplicat a totes les cerques efectuades: en tota la xarxa i per dominis (.cat, .es, .com, .org, .edu, no .cat, no .es).

Tota la xarxa	Filtres positius i negatius	Nre. pàgines	País Valencià	País Valenciano	Comunitat Valenciana	Comunidad Valenciana	Levante español	Llevant espanyol
P. CAT	i +és +què -y	2.160.000	239.000	51	82.700	2.000	185	114
	i +és +què -y -las	2.120.000	208.000	37	76.200	1.560	152	105

	i +és +què -y -las -muy	2.120.000	208.000	37	76.200	1.560	153	105
P. ESP	y las	167.000.000	578.000	270.000	1.240.000	3.490.000	114.000	79
	y las -i -és	51.100.000	225.000	122.000	637.000	1.290.000	64.200	4
	y las -i -és -què	51.100.000	224.000	122.000	640.000	1.290.000	64.200	4

Taula 1. Aplicació de filtres en català i espanyol a la cerca de topònims i paratopònims en tota la xarxa

3. FIABILITAT DELS RESULTATS

Per comprovar si els resultats que s'han extret mitjançant el Google tenien la fiabilitat esperada, hem fet una comparació de les dades amb un altre cercador (Alltheweb) que admetia els mateixos paràmetres de cerca (manteniment de l'accentuació, filtres en negatiu, cerca per dominis...) i que funciona de manera semblant: per «freqüència d'aparició de certs mots en les pàgines (*term frequency*)» (Mas 2003). Els resultats de la cerca han estat menors o majors que amb el Google, però conservant-ne aproximadament les mateixes proporcions en la cerca, la qual cosa ens ha permet assegurar-nos de la fiabilitat dels resultats i de la potencialitat del motor de cerca utilitzat. En aquest treball s'ha utilitzat Alltheweb, tot i que caldria fer una altra prova el cercador Alltheweb no tenen tanta exactitud com els de Google, ja que presenta algunes pàgines en altres llengües distintes de les de l'objectiu de la cerca.

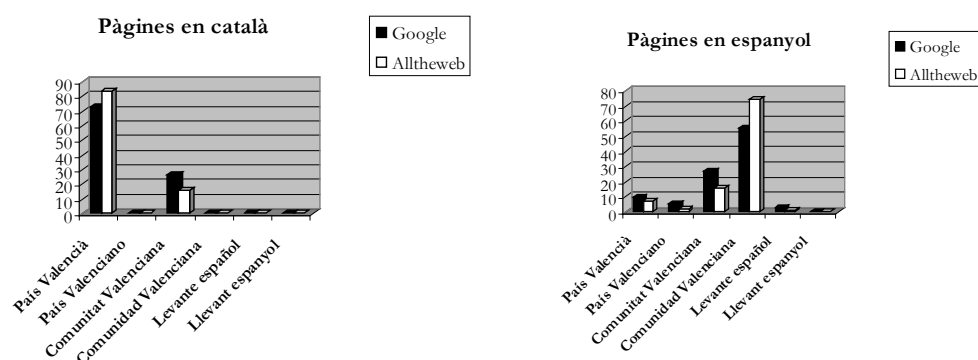

Figura 1. Gràfics comparatius dels cercadors Google i Alltheweb en la cerca de topònims i paratopònims en català i espanyol.

Una vegada feta la cerca en Google, hem analitzat les pàgines de manera aleatòria per detectar-hi possibles errors i verificar que els resultats s'ajusten als paràmetres de cerca. D'aquesta manera, per exemple, hem observat que no podíem considerar uns resultats bons (i també minsos) les pàgines corresponents a la cerca en català de *Llevant espanyol*, ja que totes les pàgines feien referència a disputes futbolístiques entre els dos equips: el Llevant i l'Espanyol. Aquesta mateixa cautela s'ha aplicat a l'hora d'analitzar les dades corresponents a *Levante español*, per detectar que, efectivament, amb aquest paratopònim no s'al·ludia només al territori valencià. Igualment, tal com hem comentat abans, aquesta anàlisi ens ha permès refusar les dades corresponents a la cerca de *Regne de València* i de *Reino de Valencia* per tal com, en la major part dels casos, aquests s'usen com a referència històrica i no com a topònim d'ús actual. Així mateix, cal mencionar que, en la cerca quantitativa, no es poden controlar a priori els resultats pertanyents a pàgines que continguin sigles i que coincidisquen amb el patró de cerca seleccionat.

En aquest sentit, en una observació acurada de les pàgines fruit de la cerca toponímica, hem pogut constatar que, de vegades, els topònims cercats formen part d'una altra denominació, ja siga una organització política, una associació, un departament d'una institució, etc., la qual cosa justificaria en molts casos els resultats toponímics en una llengua distinta de la pàgina mostrada, com veurem més endavant.

Finalment, cal tenir en consideració que, en els resultats numèrics aproximats que mostra el Google, s'inclouen també les cerques més concretes, dins d'una mateixa pàgina i, per tant, de vegades amb una duplicació de la compatibilització real. Això no obstant, com que aquesta pràctica és habitual en totes les cerques, no desvirtua el resultat comparatiu d'aquestes i es pot assumir, dins d'un cert marge d'error.

4. L'AVALUACIÓ DELS RESULTATS

A continuació, es mostren els resultats que hem obtingut en les nostres cerques amb la metodologia a dalt descrita, i la seua discussió corresponent. Les dades percentuals presentades es corresponen al total de pàgines trobades en cadascuna de les llengües de treball fent ús dels filtres abans indicats. S'han omès alguns valors poc significatius. Queden fora d'aquest estudi aquelles pàgines que no responen a cap criteri normatiu que estiga d'acord amb els filtres aplicats. En aquest sentit, la dificul-

tat d'assolir totes les variants fora de normativa fa inviable qualsevol consideració al respecte. En els casos en què hi ha una normativa escrita diferent a l'oficial, els intents d'aplicar filtres ajustats a aquestes normatives han donat lloc a resultats quantitativament insignificants.

En primer lloc, s'exposen les dades percentuals relatives a la cerca en tota la xarxa dels topònims i paratopònims en català i en espanyol, apartat 4.1, mentre que a l'apartat 4.2, es detallen els resultats percentuals per dominis.

4.1 DADES GLOBAIS

Els resultats que es mostren en la taula 2 corresponen als resultats obtinguts en la cerca dels topònims i paratopònims assenyalats tant en pàgines escrites en català com en pàgines escrites en espanyol, ometent, per tant, les pàgines bilingües.

GLOBALS	Topònims/paratopònims	Nombre de pàgines	Resultats en %
P. CAT	País Valencia	208.000	72,6
	Comunitat Valenciana	76.200	26,6
P. ESP	Comunidad Valenciana	640.000	27,2
	País Valencià	224.000	9,6
	País Valenciano	122.000	5,2
	Levante español	64.200	2,7

Taula 2. Dades globals dels topònims i paratopònims en català i espanyol

Els resultats percentuals ho són en relació amb el resultat de la suma de les diferents recerques fetes en una mateixa llengua. En les pàgines en espanyol, l'ús més estès és el del terme *Comunidad Valenciana*, seguit dels termes en català *Comunitat Valenciana* i *País Valencià*. Això fa que, si considerem el conjunt de la xarxa, el terme oficial *Comunidad Valenciana* / *Comunitat Valenciana* aparega com el més utilitzat a causa del predomini del nombre de pàgines en espanyol respecte a les pàgines en català. Tanmateix, es pot observar en la taula 2 que, en les pàgines en català, la situació s'inverteix i el topònim més utilitzat és, amb escreix, *País Valencià*, seguit del terme *Comunitat Valenciana*.

Cal ressaltar la importància percentual de l'ús dels termes en català (36,8%) en les pàgines escrites en espanyol (veg. taula 2), la qual cosa mostra una diferència significativa amb l'ús dels termes *País Valenciano*, *Comunidad Valenciana* i *Levante español* en les pàgines en català. En aquest darrer cas, han suposat el 0,13%, el 0,5% i el 0,05%, respectivament (dades que no apareixen en la taula referida), uns resultats molt per sota de l'ús que tenen les formes catalanes en les pàgines en espanyol. Així doncs, en general, podem afirmar que, mentre que en les pàgines en espanyol no es detecta una relació directa entre llengua de comunicació i llengua de denominació del territori, per contra, en les pàgines en català, aquesta relació és bastant més ferma.

A més a més, val a dir que una revisió dels resultats obtinguts mostra que, per als internautes catalanoparlants, els termes *Llevant espanyol* i *Levante español* són pràcticament nuls, ja que en el primer cas solen referir-se a disputes futbolístiques i, en el segon, s'empren per a criticar aquest terme, la qual cosa no ocorre en el cas dels internautes hispanoparlants, on l'ús de *Levante español* és bastant significatiu, encara que aquesta denominació no s'utilitza únicament referida al territori valencià.

Quant a la cerca combinada de dos termes, els resultats que s'observen en la taula 3 pertanyen a les dades numèriques globals de les cerques en pàgines en català i en espanyol, amb la cerca simultània dels termes referits al País Valencià i a Espanya.

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

CERCA COMBINADA (Dades numèriques)		
P. CAT	País Valencià/Comunitat Valenciana	11.500
	País Valencià/Espanya	45.500
	País Valencià/Estat espanyol	28.500
	Comunitat Valenciana/Espanya	25.200
	Comunitat Valenciana/Estat espanyol	827
P. ESP	País Valencià/Comunitat Valenciana	26.400
	País Valencià/País Valenciano	624
	País Valenciano/Comunidad Valenciana	20.500
	Comunidad Valenciana/España	1.250.000
	Comunidad Valenciana/Estado español	43.200
	País Valenciano/España	64.900
	País Valenciano/Estado español	548

	Comunitat Valenciana/Espanya	21.400
	Comunitat Valenciana/Estat espanyol	6
	Comunitat Valenciana/España	83.000
	Comunitat Valenciana/Estado español	2.900
	País Valencià/Espanya	20
	País Valencià/Estat espanyol	3
	País Valencià/España	50.700
	País Valencià/Estado español	10.200

Taula 3. Dades numèriques de la cerca combinada dels termes toponímics en català i espanyol

Si, a partir dels resultats de la taula 3 i amb les dades de la taula 2, calculem els valors percentuals, podrem assenyalar que, mentre que un percentatge del 5,5% (en pàgines en català) d'usuaris del terme *País Valencià* barregen el seu ús amb el terme *Comunitat Valenciana*, aquesta quantitat es redueix al 4,1% d'usuaris del terme *Comunitat Valenciana* (en pàgines en espanyol) quan es tracta de la barreja *Comunitat Valenciana / País Valencià*, i arriba a l'1,6% d'usuaris del terme *Comunidad Valenciana* quan es barreja amb el terme *País Valenciano*. Observem, per tant, que sembla existir una major predisposició dels usuaris del terme *País* a compartir-lo amb el terme *Comunitat* que no al contrari.

Per altra banda, s'observa una altra diferència entre pàgines en espanyol i en català a l'hora de referir-se simultàniament al País Valencià i a Espanya: tant en el cas de les pàgines en català com en les pàgines en espanyol, detectem que, en Internet, l'ús *País Valencià / País Valenciano* se sol associar al terme *Espanya/España* més que no *Estat espanyol / Estado español*, si bé aquest segon apareix en un nombre significatiu de pàgines associat al terme *País Valencià* en les pàgines en català. En canvi, si considerem els termes *Comunidad Valenciana* i *Comunitat Valenciana*, tot i que aquests apareixen associats clarament als termes *España/Espanya*, no ho fan a les formes *Estado español / Estat espanyol*. Per tant, s'evidencia que la diferència en l'ús del topònim Espanya o Estat espanyol ve marcada per un condicionament ideològic que, segons Bracho (2004: 277), «té a veure amb la consideració del referent com a nació, en el primer cas, i com a Estat plurinacional, en el segon».

Així mateix, cal remarcar que un nombre no menyspreable de pàgines en espanyol han optat per barrejar les formes catalanes del territori valencià amb les formes espanyoles del territori espanyol. Una anàlisi no exhaustiva de les pàgines implicades

mostra que al voltant del 80% d'aquestes el terme *País Valencià* apareix associat a la denominació d'una entitat o a un topònim urbà, mentre que el 20% restant coincideix amb pàgines que barregen la forma catalana amb el terme *España* com a topònim (columnes centrals de la figura 2). Pel que fa a la barreja amb el terme *Estado español*, el resultat de la cerca qualitativa ha estat diferent, ja que al voltant del 65% de les pàgines han barrejat ambdós termes com a topònims i només el terç restant ho ha fet utilitzant el terme *País Valencià* com a denominació d'una entitat (columnes de la dreta de la figura 2). A més a més, s'observa que en aquest segon cas, les pàgines al·ludides tenen una tendència ideològica majoritàriament d'esquerres. L'anàlisi de l'ús del terme *País Valencià* en la totalitat de pàgines en espanyol mostra que aproximadament un 50% ho fa com a topònim.

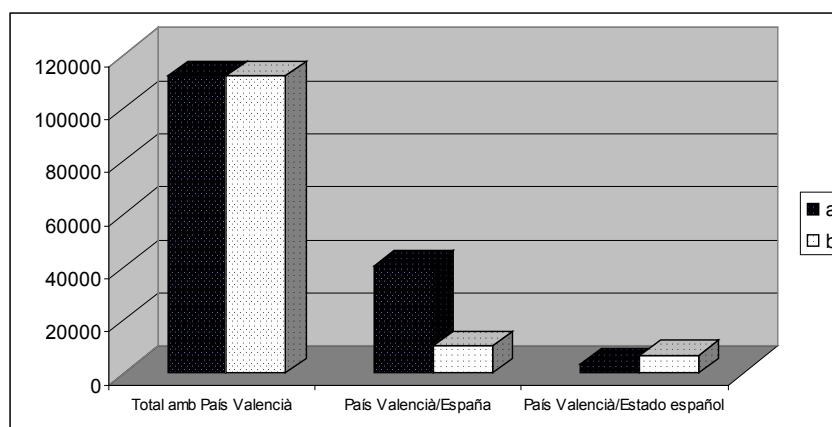

Figura 2. Gràfic comparatiu de l'ús del terme *País Valencià* en pàgines en espanyol (columnes de l'esquerra) i la seua combinació amb els termes *España* i *Estado español*. a) *País Valencià* com a denominació d'entitat, cita o topònim urbà; b) *País Valencià* com a topònim

Tanmateix, seguint amb la cerca en les pàgines en espanyol, el resultat de la barreja amb les formes catalanes per a referir-se a Espanya ha donat valors propers a zero (exceptuant-ne *Espanya / Comunitat Valenciana* amb un 3,3% d'usuaris del segon terme). En el cas de les pàgines en català, la cerca de combinacions del terme *País Valencià* amb les formes espanyoles per a referir-se a Espanya ha donat resultats molt minsos.

Tot plegat mostra que, mentre que en pàgines en català la denominació del topònim de l'Estat tendeix a adaptar-se a la llengua d'ús en català, *acceptabilitat* en paraules de Toury, en canvi, per a alguns sectors de la població (tant els qui tenen una ideologia esquerrana, com els qui consideren Espanya com un Estat plurinacional), la denominació del territori valencià s'identifica amb la llengua pròpia del País Valencià, encara que la llengua de comunicació siga l'espanyol. En aquest darrer cas, doncs, s'esdevé el que Toury (1995: 57) denomina *adequació* en traductologia: «whereas adherence to source norms determines a translation's **adequacy** as compared to the source text, subscription to norms originating in the target culture determines its **acceptability**».

4.2 DADES PER DOMINIS

En aquest apartat es mostren els resultats percentuals de les cerques corresponents als dominis més usuals en català i espanyol. Així, la taula 4 mostra els valors percentuals obtinguts en cada terme toponímic respecte al total de pàgines trobades (valor numèric incorporat a les dues últimes línies de la taula 4) i es comparen amb les dades globals tractades en l'apartat anterior. Així mateix, a la taula 5, observem els resultats numèrics pertanyents a les cerques per dominis en català i espanyol, combinant els termes relatius al País Valencià i a Espanya.

Resultats percentuals		globals	.cat	.es	.com	.org	.edu	no .cat	no .es
P. CAT	País Valencià	72,6	95,3	17,6	96,7	98,4	88,1	63,8	89,1
	Comunitat Valenciana	26,6		82,1				35,5	10
P. ESP	Comunidad Valenciana	55,2	53,3	73,9	80,3	70,8	83,4	56,1	68
	Comunitat Valenciana	27,2	9,4	17,3	14,1	4,8		26,9	18,2
	País Valencià	9,6	24,8	4,4		21,6		9,5	8,1
	País Valenciano	5,2	11,8				9,6	4,8	
	Levante español	2,7	0,7	1,1	1,8	0,4	1,7	2,7	2,4
Total de pàg. trobades en català		86.535	65.200		36.404	61.497	135	200.561	224.459
Total de pàg. trobades en espanyol			415	1.664.800	1.916.900	435.160	591	2.319.300	1.881.200

Taula 4. Dades percentuals globals i per dominis dels topònims i paratopònims referits al País Valencià en català i espanyol. No s'hi han representat els valors per sota del 4% (exceptuant-ne les dades relatives al terme *Levante español*). Les dues últimes files mostren el total de pàgines trobades en cada domini

En aquesta taula 4, observem que, pel que fa a les pàgines en català, el terme *País Valencià* és el més utilitzat quasi de manera hegemònica en gairebé tots els dominis, tret del domini *.es*. Per contra, en les pàgines en espanyol, el terme més estès en tots els dominis és *Comunidad Valenciana*. Tot i això, també trobem en aquestes darreres el terme *País Valencià*, escrit en català, en els dominis *.cat* i *.org* (al voltant d'un 20%, si bé en el domini *.cat* el nombre de pàgines no és molt significatiu), i està per damunt del terme *País Valenciano* en tots els dominis excepte en *.edu* (amb un resultat numèric poc significatiu). Almenys quant als dominis *.cat* i *.org*, el fet que el domini *.cat* siga el domini propi de la llengua i cultura catalanes i que el domini *.org* siga el que concentra les associacions i organitzacions de caire polític i social (encara que en l'actualitat no existeix cap restricció al respecte) pot donar una explicació de base ideològica a aquesta diferència respecte dels altres dominis. Així mateix, aquest fet es pot relacionar amb la preeminència del terme *País Valencià* en el context de les pàgines en espanyol respecte a la forma catalana *Comunitat Valenciana*.

La comparació dels resultats obtinguts en la cerca en els dominis *no .cat* i *no .es* amb els resultats globals ens donen una idea del pes del dominis *.cat* i *.es*, respectivament, en relació amb l'ús dels termes estudiats. En el cas del domini *no .cat*, el resultat s'ajusta al que es podria preveure, amb un afebliment del terme *País Valencià*, respecte a la forma oficial *Comunitat Valenciana*, en pàgines en català i gairebé sense variacions en els resultats obtinguts en les pàgines en espanyol. En canvi, el domini *no .es*, si bé mostra un resultat previsible en pàgines en català (reforçament de l'ús de *País Valencià*), en les pàgines en espanyol, manifesta un reforçament percentual del terme *Comunidad Valenciana*, parcialment compensat per la caiguda percentual de la seua forma catalana i un lleuger afebliment del terme *País Valencià*. Això pot trobar una explicació en el major ús percentual, respecte al propi del domini *.es*, del terme *Comunidad Valenciana* en el domini *.com* que, amb un nombre de pàgines superior a *.es*, és el lloc on s'agrupen les pàgines relacionades amb el món comercial, encara que actualment no existeix cap restricció per a un ús diferent. Així, una observació qualitativa, tot i que no exhaustiva, dels resultats obtinguts en el domini *.com* per als termes *País Valencià* (en pàgines en català) mostra que les pàgines afectades són en una gran majoria blocs personals, fòrums d'opinió, etc., mentre que la cerca del terme *Comunidad Valenciana*, en pàgines en espanyol, mostra sobretot un origen relacionat amb el món comercial i altres entitats privades.

En relació amb els termes combinats, la taula 5 indica les dades numèriques més significatives per dominis de les cerques efectuades en català i en espanyol, i les compara amb les dades globals de l'apartat anterior.

CERCA COMBINADA (Dades numèriques)		globals	.cat	.es	.com	.org	.edu	no.cat	no.es
P. CAT	País Valencià/ Comunitat Valenciana	11.500	1.900	376	999	660	3	9.930	10.800
	Espanya/País Valencià	45.500	21.700	474	9.960	9.570	41	26.200	45.700
	Estat espanyol/País Valencià	28.500	10.700	289	545	504	30	19.000	28.200
	Espanya/ Comunitat Valenciana	25.200	1.330	17.500	1.170	671	6	24.800	9.470
	Estat Espanyol/ Comunitat Valenciana	827	477	695	274	185	4	793	601
P. ESP	País Valencià/ Comunitat Valenciana	26.400	3	22.200	3.850	116	0	26.700	521
	País Valencià/ País Valenciano	624	8	517	720	557	0	624	1.570
	País Valenciano/ Comunidad Valenciana	20.500	3	12.300	597	764	1	22.000	9.870
	España/ Comunidad Valenciana	1.250.000	74	970.000	1.250.000	150.000	320	1.280.000	1.380.000
	Estado español/ Comunidad Valenciana	43.200	9	12.400	18.000	765	9	42.300	30.400
	España/País Valenciano	64.900	1	23.700	14.800	658	17	64.900	41.500
	Estado español/ País Valenciano	548	7	426	629	548	0	713	535

Taula 5. Dades numèriques globals i per dominis de la cerca combinada de termes referits a Espanya i al País Valencià, en català i espanyol

Com que a partir de les dades recollides en la taula 4 es pot obtenir el nombre de pàgines trobades per cada terme, domini i llengua d'ús, podem, amb les dades de la taula 5, calcular els valors percentuals adients. P. ex., si volem calcular el nombre d'usuaris del domini *.com* del terme *Comunidad Valenciana* en pàgines en espanyol, cal calcular el 80,3% del nombre total de pàgines en espanyol (1.916.900), amb la qual cosa s'obtenen 1.539.271 usuaris; d'aquests, segons la taula 5, 18.000 barregen aquest terme amb *Estado español*, és a dir un 1,17%. A partir d'aquest càlcul, obtenim la taula següent:

Resultats percentuals		globals	.cat	.es	.com	.org	no .cat	no .es
P. CAT	a	5,5	2,3	3,3	2,8	1,1	7,8	5,4
P. ESP	b	4,1		7,7	1,4	0,6	4,3	0,2
	c	1,6		1,0	0,0	0,2	1,7	0,8

Taula 6. Anàlisi comparativa d'ús combinat de topònims referits al País Valencià. La fila *a*) es correspon amb el percentatge d'usuaris del terme *País Valencià* en pàgines en català que utilitza també el terme *Comunitat Valenciana*; *b*) percentatge d'usuaris del terme *Comunitat Valenciana* en pàgines en espanyol que utilitza també el terme *País Valencià*; *c*) percentatge d'usuaris del terme *Comunidad Valenciana* en pàgines en espanyol que utilitza també el terme *País Valenciano*. La columna de globals està extreta a partir de les taules 2 i 3

En la taula 6, podem observar que en tots el dominis es manté, amb petites variacions, el perfil assenyalat en la discussió de la taula 3 per als resultats globals per a l'ús simultani, en una mateixa pàgina, de les diverses formes de tractar el nom del territori valencià. Les principals excepcions les trobem en pàgines en espanyol i per al domini *.es*, on s'esdevé un increment, respecte al valor global, de l'ús conjunt dels termes *País Valencià* / *Comunitat Valenciana* respecte al total de pàgines amb *Comunitat Valenciana* (7,7% enfront del 4,1% obtingut en la recerca global) i la corresponent disminució d'aquest valor en el domini *no.es*, que baixa al 0,2%. A més a més, hem observat un increment considerable dels usuaris dels termes *País Valencià* / *Comunitat Valenciana* en pàgines en català, en el domini *no .cat* respecte als valors globals (7,8% enfront del 5,5%), mentre que la resta de valors es manté. En la taula s'han omès els valors no significatius.

A partir d'aquestes dades, s'ha realitzat una anàlisi qualitativa de l'ús del terme *País Valencià* / *Comunitat Valenciana* en pàgines en català corresponents als dominis *.cat* i *no .cat* i, en pàgines en espanyol, en el domini *.es*. Hem analitzat 58 pàgines web del primer domini (que suposa un 3% del total) i 140 pàgines de cadascun dels altres (0,63% i 0,49%, respectivament) amb els resultats que s'exposen a la taula següent:

Resultats percentuals	.cat (a)	no .cat (a)	.es (b)
Ús indistint dels topònims	20,7	37,9	14,3
Discussió sobre l'ús dels topònims	44,8	27,1	9,3
Ús com a cita, nom d'organisme o topònim urbà	31,0	28,6	70,0
Ús per distintes persones (fòrums de debat, comentaris, etc.)	3,5	5,0	2,9

No s'han trobat, almenys, un dels termes	0,0	1,4	3,5
Total	100,0	100,0	100,0

Taula 7. Resultats de la cerca qualitativa d'ús combinat dels topònims *País Valencià / Comunitat Valenciana*: a) pàgines en català; b) pàgines en espanyol

L'anàlisi qualitativa mostra un perfil diferent en cada cas. Així, observem que en les pàgines en català hi ha un interès evident sobre el tema que estem tractant en aquest article, en comparació amb els usuaris del domini .es en pàgines en espanyol, que discuteixen poc sobre la denominació del País Valencià. De fet, en aquest últim domini, l'ús combinat d'ambdues denominacions està determinat per la necessitat de realitzar una cita literal o d'esmentar organismes les sigles dels quals contenen alguna de les dues denominacions. D'altra banda, cal destacar-ne l'ús indistint de totes dues denominacions en l'àmbit de la llengua catalana, tot i que de manera més feble, dins del domini .cat, la qual cosa reforça la idea esmentada abans sobre el fet que els usuaris de la denominació *País Valencià* tenen major predisposició a compartir-la amb la de *Comunitat Valenciana*, a la qual cosa ara també podem afegir que aquests usuaris manifesten un major interès sobre l'ús toponímic d'aquests termes.

Així mateix, en tots els dominis amb resultats significatius, els resultats mostren un comportament similar a l'assenyalat per a les combinacions en una mateixa pàgina de les diferents denominacions del País Valencià amb les d'Espanya; és a dir, tant els usuaris del terme *País Valencià* com els usuaris del terme *Comunitat Valenciana* o *Comunidad Valenciana* combinen majoritàriament aquesta denominació amb el terme *Espanya* i aquests últims estan poc inclinats a combinar-lo amb el terme *Estat espanyol*. La principal diferència entre dominis la trobem en pàgines en català a l'hora de combinar els termes *País Valencià / Estat espanyol*, on els valors relatius obtinguts en els dominis .org i .com són molt inferiors als obtinguts amb la cerca *País Valencià / Espanya*, en comparació amb els resultats globals (veg. taula 5). Una anàlisi no exhaustiva mostra que aquests termes s'utilitzen majoritàriament, en ambdós dominis, com a topònims.

5. CONCLUSIONS

Una primera conclusió és que els resultats mostren que els motors de cerca en Internet poden ser una via potent per a conèixer i analitzar les tendències d'ús dels

termes toponímics més habituals per a denominar el territori. Així mateix, l'anàlisi mostra que la diversitat de topònims emprats en Internet per a referir-se al territori valencià reflecteix la mateixa complexitat que manifesta la societat valenciana en aquest terreny. L'Estatut d'Autonomia de 1982 i la seua reforma del 2006 no ha resolt la qüestió, ja que encara que s'oficialitza una forma toponímica, *Comunitat Valenciana*, hi conviu, si més no, amb una de les dues formes que apareix al Preàmbul: *País Valencià*.

En aquest sentit, en Internet, les formes toponímiques més usuals són *Comunidad Valenciana* i *Comunitat Valenciana*, a causa de la preeminència de pàgines en espanyol, cosa que s'esdevé en tots els dominis, llevat del *.cat*. Serà principalment la llengua d'ús el factor que defineix la denominació i la marca identitària del territori. Així, en les pàgines en català es prefereix la denominació, tradicional en català, *País Valencià* (en tots els dominis tret del *.es*), mentre que en les pàgines en espanyol és majoritari *Comunidad Valenciana*. En relació amb això, és interessant de destacar l'ús notable dels termes en català en pàgines escrites en espanyol, la qual cosa contrasta amb la pràctica absència de l'ús dels topònims en espanyol en les pàgines en català. Aquest fet reforça la idea de l'existència d'una certa identificació entre llengua pròpia i territori, en la mesura en què un percentatge important d'usuaris opta per la denominació catalana en texts escrits en espanyol.

Per altra banda, l'estudi realitzat ha comprovat que els usuaris d'Internet que utilitzen la denominació *País Valencià*, a diferència dels altres usuaris, no només mostren un cert interès en la discussió toponímica tractada en aquest article, sinó que, a més, tenen una major predisposició a compartir el terme *País Valencià* amb el de *Comunitat Valenciana*.

Finalment, en la mesura en què en la xarxa hi ha diferències que van més enllà de la llengua d'ús com a factor determinant a l'hora de decantar-se per un topònim o un altre, aquest fet indica l'existència d'altres factors de caire ideològic o identitari. En aquest sentit, s'han trobat com a factors diferencials: *a)* un major ús del terme *Comunitat Valenciana* en el domini *.es* en pàgines en català, a diferència de la resta de dominis que utilitzen el terme *País Valencià*; *b)* un ús important, tant en proporció com en nombre, del topònim *Comunitat Valenciana* en el domini *.es* i *.com* en pàgines en espanyol; *c)* una diferència qualitativa en el domini *.com* entre les pàgines que utilitzen el terme *País Valencià*, sobretot pàgines personals, i els que utilitzen *Comunidad Valenciana*, en la majoria dels casos empreses i altres entitats privades; *d)* una clara major predisposició a utilitzar el terme *Estat espanyol* dels usuaris del terme

País Valencià que els usuaris del topònim *Comunitat Valenciana* / *Comunidad Valenciana*, que es decanten de manera aclaparadora pel terme *España*. Aquestes diferències no són casuais i es poden explicar a partir de l'adscripció ideològica de les opcions polítiques que defensaven cada terme el 1982, a què cal afegir el pes específic que una denominació oficial té entre els usuaris sense adscripció ideològica prèvia a una de les opcions o condicionats per la pressió de l'Administració (llenguatge administratiu) o per interessos comercials, com pot ser el cas de les empreses.

LLUM BRACHO LAPIEDRA
Universitat Politècnica de València
FRANCESC CALATAYUD ARRÀEZ
IES Malilla (València)

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ALEMÁN, G. & M. GORDILLO (2007) «El Consell exige a TV3 que deje de usar el término 'País Valencià' si quiere emitir en la Comunitat», *Las Provincias*, 31 de març de 2007.
- BODOQUE, A. (2000) «Partits i conformació d'elits polítiques autonòmiques. Transició política i partits polítics al País Valencià», *Working Papers*, núm. 183. Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Universitat Autònoma de Barcelona, Diputació de Barcelona. [<http://www.recercat.net/bitstream/2072/1282/1/ICPSi83.pdf>], consulta: desembre de 2008.]
- BRACHO, L. (2004) «La traducció en el discurs mediambiental en llengua catalana: anàlisi i caracterització d'un corpus ambidireccional», tesi doctoral. [<http://www.tdx.cesca.es/TDX-1115104-100816/>], consulta: desembre de 2008.]
- CATALÀ, L. (2007) «L'ús del català en les pàgines web municipals del País Valencià», Observatori de la Llengua, Universitat d'Alacant. [http://wiccac.cat/informe-UA/PaisVal_Ajuweb2007.pdf], consulta: juliol de 2007.]
- FELIU, J. & J. J. GIRALDO (2006) «Taller II: Recursos para la terminología a través de Internet: búsqueda y evaluación», *Diploma de Postgrado Online. Nivel Intermedio II: Terminología y necesidades profesionales*, Barcelona, IULA, Universitat Pompeu Fabra. [Material inèdit en línia.]

- GENERALITAT VALENCIANA (1982) *Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana*, DOGV núm. 74, de 15 de juliol. [[http://www.rlgv.gva.es/va/almacenes/resultados/index.htm?no_cache=1&user_rlgv_pi_search_page\[lstUIDs\]=25&user_rlgv_pi_search_page\[uidDisp\]=25](http://www.rlgv.gva.es/va/almacenes/resultados/index.htm?no_cache=1&user_rlgv_pi_search_page[lstUIDs]=25&user_rlgv_pi_search_page[uidDisp]=25)], consulta: febrer de 2009.]
- GENERALITAT VALENCIANA (2006) *Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana*, DOGV núm. 5238, d'11 d'abril de 2006. [http://www.pre.gva.es/L/BASIS/DOCV/WEBBDLGV/INsercion_DOGV_TIF/DDW?M=1&W=CODIGO_INsercion=%271982/900108%27], consulta: febrer de 2009.]
- GRAELLS, J. , M. ROMAGOSA, F. VILARÓ & M. XIRINACHS (1999) *Criteris de traducció de noms, denominacions i topònims*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Criteris Lingüístics», 3).
- HARRIS, M. (2000) *Teorías sobre la cultura en la era posmoderna*, Barcelona, Crítica. [Traduït per S. Jordán de l'original, *Theories of culture in postmodern times*, California, AltaMira Press, 1999.]
- LAZULY, P. (2003) «El món segons Google», *Le monde diplomatique*, Edició catalana, octubre de 2003.
- MAS, J. (2003) «La salut del català a Internet». [<http://www.softcatala.org/articles/article26.htm>], consulta: juliol de 2007.]
- MOLLÀ, T. (1999) «La controvèrsia identitària al País Valencià», *Història política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. 12, Autogovern i reptes de la fi de segle 1980-1997, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, pp. 118-119.
- NICOLÀS, M. (1995) «El recurs a la toponímia: implicacions metodològiques per a la història social de la llengua», dins Vicent M. Rosselló i E. Casanova (ed.), *Materials de toponímia*, 11, València, Denes / Universitat de València / Generalitat Valenciana, pp. 1097-1107.
- PANIAGUA, J. (2001) «Un solo territorio y varias identidades. El trauma del nacionalismo valenciano», *Historia Social*, 40, pp. 115-136.
- TOURY, G. (1995) *Descriptive Translation Studies and Beyond*, Amsterdam, John Benjamins.
- VAN DIJK, T. (2000) «Un estudi lingüístic de la ideologia?», dins T. Mollà (ed.), *Ideologia i conflicte lingüístic*, València, Bromera, pp. 33-56.